



## **Tilannekatsaus toimenpidekokonaisuuksista ja niiden vaikuttavuusarviointi**



# Taustaa



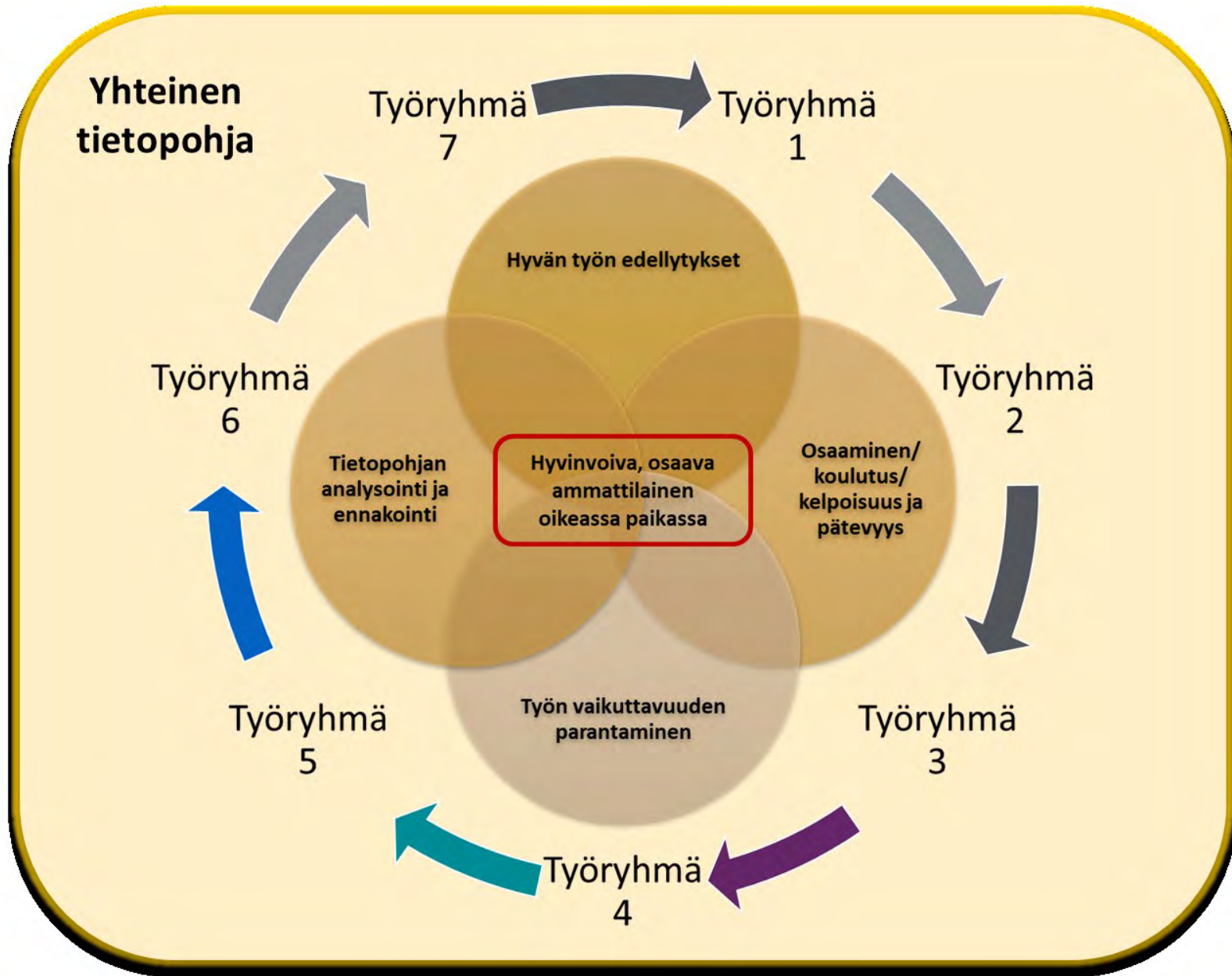
- Ohjelman seitsemän alatyöryhmää ovat maalis-huhtikuun aikana toiminnassaan keskittyneet jatkojalostamaan ja konkretisoimaan päätyöryhmän joulukuussa yhteisesti laatimia ja sote-ministerityöryhmän tammikuussa puoltamia ensivaiheen ehdotuksia ja kannanottoja sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaamiseksi (diat 5-16).
- Toimenpiteet pisteytetään seuraavilla kriteereillä (tarkemmin seuraava dia):
  - Valmiusaste
  - Vaikuttavuus (suhteellinen)
  - Vaikuttavuus (henkilömäärä)
  - Toteutettavuus

# Pisteytys, esimerkkejä



- Arviot ovat **viitteellisiä ja niiden on tarkoitus:**
  - auttaa priorisoimaan mitä toimia lähdetään jatkovalmistelemaan → alatyöryhmän tehtävänä on priorisoida ohjausryhmää varten valmisteltavia ehdotuksia
  - auttaa osoittamaan kunkin toimenpiteen ongelmakohtia ja kehittämissuuntaa → alatyöryhmän tehtävänä on pyrkiä parantamaan ja tarkentamaan esitettyjä toimenpiteitä → pisteet päivitetään
- Valmiusaste (1-5) = Kuinka selkeästi toimenpide on määritelty; mitä konkreettisesti on tarkoitus muuttaa tai tehdä. Mitä on mahdollisesti konkreettisesti jo aloitettu.**
- Vaikuttavuus (suhteellinen) (1-5) = Kuinka suuri vaikutus työvoiman saatavuuden on toimen toteuttamisella verrattuna toteuttamatta jättämiseen**
- Vaikuttavuus (henkilöinä) (1-3) = Kuinka moneen henkilöön (tms) toimenpide vaikuttaisi**
- Toteuttavuus (1-5) = Kuinka helppoa toimenpiteen toteuttaminen olisi; kuinka paljon resursseja siihen tarvittaisiin; onko vaikeita lainsäädännöllisiä esteitä tms.**

Toimenpide	Yht.	Valmiusaste	Vaikuttavuus suhteellinen	Vaikutus henkilöinä	Toteutettavuus
Toimenpide 1	12	4	2	2	4
Toimenpide 2	9	2	1	3	3
Toimenpide 3	9	2	4	1	2
Toimenpide 4	9	1	4	2	2



# Hyvän työn edellytykset



## Tällä vaalikaudella. Edellyttää lisärahoitusta (TAE 2023 ehdotus):

- Hyvän työn edellytysten ohjelman valmistelun aloittaminen (ministeriöt)
  - Toimivien hyvän työn edellytysten mallien kokoaminen, hyödyntäminen ja jalkauttaminen, mahdollisesti pilotointeja (TTL, järjestäjät ja tuottajat)
- Positiivisen kaiun aikaansaaminen sote-työstä: valtakunnallinen kampanja (ministeriöt)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja työyhteisön kehittämissuunnitelma/henkilöstösuunnitelma sekä työturvallisuussuunnitelma ja työhyvinvointisuunnitelma osaksi strategista johtamista (järjestäjät ja tuottajat)
- Linjaukset ja joustavia toimintamalleja maahanmuuttajataustaisten sote-alan ammattilaisten integroimiseksi suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon (ministeriöt, järjestäjät ja tuottajat).

## Hyvän työn edellytykset

Yht.

Valmiusaste

Vaikuttavuus  
suhteellinen

Vaikutus  
henkilöinä

Toteutettavuus

### Tällä vaalikaudella. Edellyttää lisärahoitusta (TAE 2023 ehdotus):

<ul style="list-style-type: none"> <li>Hyvän työn edellytysten ohjelman valmistelun aloittaminen (ministeriöt)               <ul style="list-style-type: none"> <li>Toimivien hyvän työn edellytysten mallien kokoaminen, hyödyntäminen ja jalkauttaminen, mahdollisesti pilotointeja (TTL, järjestäjät ja tuottajat)</li> </ul> </li> </ul>	<b>12</b>	2	5	3	2
<ul style="list-style-type: none"> <li>Positiivisen kaiun aikaansaaminen sote-työstä: valtakunnallinen kampanja</li> </ul>	<b>11</b>	2	4	2	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja työyhteisön kehittämissuunnitelma/henkilöstösuunnitelma sekä työturvallisuussuunnitelma ja työhyvinvointisuunnitelma osaksi strategista johtamista (järjestäjät ja tuottajat)</li> </ul>	<b>13</b>	3	4	2	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Linjaukset ja joustavia toimintamalleja maahanmuuttajataustaisten sote-alan ammattilaisten integroimiseksi suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon (ministeriöt, järjestäjät ja tuottajat).</li> </ul>	<b>9</b>	2	3	1	3

# Osaamisen varmistaminen (1/3)



## Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

- Perustutkintoa täydentävän koulutuksen kokonaisuuden yhdenmukaisuuden ja riittävyys tarkastelu erityisesti työelämävastaavuuden näkökulmasta. Arvioidaan tarve säädösmuutoksille ja lisärahoitukselle (STM)
- Sote-järjestämislain mukainen täydenniskoulutusasetuksen sekä siihen liittyvien valtakunnallisten sote-integroitujen suositusten valmistelu, ml. saatavuus ja täydenniskoulutuksen seurannan kehittäminen (STM)
- Työelämän toiminnallisten rakenteiden kehittäminen niin, että työpaikoilla mahdollistetaan oman työn ja osaamisen reflektointi ja yhdessä kehittäminen (järjestäjät ja tuottajat, työnantajat)
- Kokonaiskuva nykyisistä koulutusmääristä ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulutuksessa ja yliopistokoulutuksessa, arvioidaan tarve ja mahdollisuudet koulutusmäärien lisäämiselle huomioiden työvoimakoulutus, lisäkoulutus ym. (OKM, STM)
- Ohjaus ammatti- ja erikoisammattitutkintojen hyödyntämisestä (ministeriöt, Valvira )
- Erikoislääkärikoulutuksen kansallisen ohjauksen vahvistaminen (STM)

## Osaamisen varmistaminen (1/3)

Yht.

Valmiusaste

Vaikuttavuus  
suhteellinen

Vaikutus  
henkilöinä

Toteutettavuus

### Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

<ul style="list-style-type: none"> <li>Perustutkintoa täydentävän koulutuksen kokonaisuuden yhdenmukaisuuden ja riittävyyden tarkastelu erityisesti työelämävastaavuuden näkökulmasta. Arvioidaan tarve säädösmuutoksille ja lisärahoitukselle (STM)</li> </ul>	11	2	4	3	2
<ul style="list-style-type: none"> <li>Sote-järjestämislain mukainen täydennyskoulutusasetuksen sekä siihen liittyvien valtakunnallisten sote-integroitujen suositusten valmistelun aloittaminen, ml. saatavuus ja täydennyskoulutuksen seurannan kehittäminen (STM)</li> </ul>	15	3	5	3	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Työelämän toiminnallisten rakenteiden kehittäminen niin, että työpaikoilla mahdollistetaan oman työn ja osaamisen reflektointi ja yhdessä kehittäminen (järjestäjät ja tuottajat, työnantajat)</li> </ul>	11	2	4	3	2
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kokonaiskuva nykyisistä koulutusmääristä ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulutuksessa ja yliopistokoulutuksessa, arvioidaan tarve ja mahdollisuudet koulutusmäärien lisäämiselle huomioiden työvoimakoulutus, lisäkoulutus ym. (OKM, STM)</li> </ul>	14	3	4	3	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ohjaus ammatti- ja erikoisammattitutkintojen hyödyntämisestä (ministeriöt, Valvira )</li> </ul>	9	3	2	1	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>Erikoislääkärikoulutuksen kansallisen ohjauksen vahvistaminen (STM)</li> </ul>	12	3	4	1	4



# Osaamisen varmistaminen (2/3)



## Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

- Vahvistetaan monialaista tiimityötä ja selvitetään edelleen työnjaon mahdollisuuksia
  - Hoiva-avustajien käyttöä koskeva yhtenäinen linjaus/ohjeistus ja selvitys siitä, ovatko hoiva-avustajien koulutusmäärät riittäviä eri puolilla Suomea sekä edellytykset koulutusmäärien lisäämiseksi. Hoiva-avustajasta lähihoitajaksi -opintopolkua tuetaan mm. oppisopimuskoulutuksena (STM, OKM, TEM)
  - Mahdollisuuksien selvittäminen yhtenäiseen linjaukseen sosiaalisen toimintakyvyn henkilöstön käytöstä asiakkaiden tarpeisiin vastaavan työntekijä/osaamispuhjan lisäämiseksi (Vanhuspalvelulain 3 a §) (STM)
  - Asiakkaan kotiin tuotavan perhetyön lisääminen. Työnjaon selkiyttäminen kotihoidon ja ns. kiertävien perhehoitajien välillä (STM)
  - Fysioterapeuttien suoravastaanottojen lisääminen huomioiden haasteet, muiden ammattihenkilöiden suoravastaanotto toiminnan mahdollisuuksien arviointi (STM, järjestäjät ja tuottajat)
  - Sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien työnjaon kehittäminen (STM, järjestäjät ja tuottajat)
  - Sote-ammattilaisten työajan parempi kohdentaminen asiakastyöhön (hallinnolliset tukipalvelut!)

## Osaamisen varmistaminen (2/3)

Yht.

Valmiusaste

Vaikuttavuus  
suhteellinen

Vaikutus  
henkilöinä

Toteutettavuus

### Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

Vahvistetaan monialaista tiimityötä ja selvitetään edelleen työnjaon mahdollisuuksia

<ul style="list-style-type: none"> <li>Hoiva-avustajien käyttöä koskeva yhtenäinen linjaus/ohjeistus ja selvitys siitä, ovatko hoiva-avustajien koulutusmäärät riittäviä eri puolilla Suomea sekä edellytykset koulutusmäärien lisäämiseksi. Hoiva-avustajasta lähihoitajaksi -opintopolkua tuetaan mm. oppisopimuskoulutuksena (STM, OKM, TEM)</li> </ul>	<b>15</b>	5	4	1	5
<ul style="list-style-type: none"> <li>Mahdollisuuksien selvittäminen yhtenäiseen linjaukseen sosiaalisen toimintakyvyn henkilöstön käytöstä asiakkaiden tarpeisiin vastaavan työntekijä/osaamispuhjan lisäämiseksi (Vanhuspalvelulain 3 a §) (STM)</li> </ul>	<b>11</b>	3	3	1	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Asiakkaan kotiin tuotavan perhetyön lisääminen. Työnjaon selkiyttäminen kotihoidon ja ns. kiertävien perhehoitajien välillä (STM)</li> </ul>	<b>11</b>	3	3	1	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Fysioterapeuttien suoravastaanottojen lisääminen huomioiden haasteet, muiden ammattihenkilöiden suoravastaanotto toiminnan mahdollisuuksien arviointi (STM, järjestäjät ja tuottajat)</li> </ul>	<b>10</b>	3	2	1	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien työnjaon kehittäminen (STM, järjestäjät ja tuottajat)</li> </ul>	<b>11</b>	3	3	2	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>Sote-ammattilaisten työajan parempi kohdentaminen asiakastyöhön (hallinnolliset tukipalvelut!)</li> </ul>	<b>10</b>	3	2	3	2

# Osaamisen varmistaminen (3/3)



## Kansainvälinen rekrytointi (TAE 2023 ehdotus)

### Tällä vaalikaudella:

- Laaditaan toteutussuunnitelma laillistusproessin ja sitä tukevan pätevyyskoulutuksen kehittämiseksi ja vakinaistamiseksi (10/2022 / STM, OKM, Valvira)
- Kansainvälisten parhaiden käytänteiden esikuva-analyysi (Uudenmaan TE-toimisto kokoaa, koko alatyöryhmä osallistuu)
- Lähtömaakoulutuspalvelutuotteen käynnistäminen ja vakinaistaminen EU/ETA-alueella (TEM, POSELY) .
- Käynnistetään työnvälityspalvelun kehittämishanke rekrytointiin 3. maista AMIF-rahoituksella (TEM + UUD TET)
- Käynnistetään tunnustelut kahdenvälisistä sopimuksista kansainväliseen työnvälitykseen 1-2 kolmannen maan kanssa (TEM, UM)
- Selvitetään mahdollisuudet toimeentuloedellytysten tarkasteluun perheenyhdistämisen kannalta työperusteisten lupien näkökulmasta. (SM)

Osaamisen varmistaminen (3/3) Kansainvälinen rekrytointi	Yht.	Valmiusaste	Vaikuttavuus suhteellinen	Vaikutus henkilöinä	Toteutetta- vuus
Tällä vaalikaudella					
<ul style="list-style-type: none"> <li>Laaditaan toteutus suunnitelma laillistusprosessin ja sitä tukevan pätevytymiskoulutuksen kehittämiseksi ja vakinaistamiseksi (10/2022 / STM, OKM, Valvira)</li> </ul>	12	3	4	1	4 (vaatii paljon resursseja)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kansainvälisten parhaiden käytänteiden esikuva-analyysi (Uudenmaan TE-toimisto kokoaa, koko alatyöryhmä osallistuu)</li> </ul>	13	4	3	1	5 (erittäin toteutettava)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Lähtömaakoulutuspalvelutuotteen käynnistäminen ja vakinaistaminen EU/ETA-alueella (TEM, POSELY) .</li> </ul>	13	4	3	1	5 (erittäin toteutettava)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Käynnistetään työväilypalvelun kehittämishanke rekrytointiin 3. maista AMIF-rahoituksella (TEM + UUD TET)</li> </ul>	10	2	3	1	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>Käynnistetään tunnustelut kahdenvälisistä sopimuksista kansainväliseen työväilykseen 1-2 kolmannen maan kanssa (TEM, UM)</li> </ul>	8	1	3	1	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>Selvitetään mahdollisuudet toimeentuloedellytysten tarkasteluun perheenyhdistämisen kannalta työperusteisten lupien näkökulmasta. (SM)</li> </ul>	8	1	3	1	3

# Työn vaikuttavuuden parantaminen



**Tällä vaalikaudella erityisesti synkronoidaan toimenpiteitä muun jo meneillään olevan tai käynnistyvän työn kanssa:**

- Arvioidaan digiratkaisuja- ja palveluita koskevat lainsäädäntöä edellyttävät muutokset
- Vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä so- ja te-sektorien välillä ja tuetaan monialaisten hoito- ja asiakassuunnitelmien laatimista. Parannetaan myös tiedonkulkua; mm. tiedonkulku sosiaali- ja terveydenhuollon välillä (synkronointi Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman ja sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kokonaisuudistuksen kanssa).
- Erilliselvitys henkilöstön digiosaamisen tarpeista, parantamisesta, hyödyntämisestä sekä kiinnostavista ratkaisuisista. Sote-organisaatioiden kokemusten ja käynnissä olevien hankkeiden selvitys ja yhteistyöverkoston muodostaminen.
- Suomen kestävä kasvun ohjelmassa (jatkuu v. 2025 saakka) edistetään ja rahoitetaan mm.;
  - Tuottavuuden parantamista johtamisen ja prosessien kehittämisen keinoin, ml. segmentointi.
  - Kansallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonseptin ja digitaalisten työkalujen kehittämistä (ml. proaktiivinen terveystieteiden puuttuminen).
  - Oppilaitosten perehdyttämistä hyvään kirjaamiseen ja erilaisten olemassa olevien tietojärjestelmien ja teknologian käytön opettamista.
  - Ajanvarauksen kehittämistä
  - Ammattilaisten digiosaamisen tukemista (digimentorointi)

Työn vaikuttavuuden parantaminen (TAE 2023 ehdotus 100 000)	Yht.	Valmiusaste	Vaikuttavuus suhteellinen	Vaikutus henkilöinä	Toteutettavuus
<b>Tällä vaalikaudella erityisesti synkronoidaan toimenpiteitä muun jo meneillään olevan tai käynnistyvän työn kanssa:</b>					
Arvioidaan digiratkaisuja- ja palveluita koskevat lainsäädäntöä edellyttävät muutokset	12	3	4	3	2
Vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä so- ja te-sektorien välillä ja tuetaan monialaisten hoito- ja asiakassuunnitelmien laatimista. Parannetaan myös tiedonkulkua; mm. tiedonkulku sosiaalihuollon ja terveydenhuollon välillä (synkronointi Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman ja sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kokonaisuudistuksen kanssa).	10	3	2	3	2
Erilliselvitys henkilöstön digiosaamisen tarpeista, parantamisesta, hyödyntämisestä sekä kiinnostavista ratkaisuista. Sote-organisaatioiden kokemusten ja käynnissä olevien hankkeiden selvitys ja yhteistyöverkostojen muodostaminen.	16	4	4	3	5
Suomen kestävän kasvun ohjelmassa (jatkuu v. 2025 saakka) edistetään ja rahoitetaan mm.;	12	2	4	3	3
<ul style="list-style-type: none"> <li>Tuottavuuden parantamista johtamisen ja prosessien kehittämisen keinoin, ml. segmentointi.</li> </ul>					
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kansallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonseptin ja digitaalisten työkalujen kehittämistä (ml. proaktiivinen terveystarpeihin puuttuminen).</li> </ul>					
<ul style="list-style-type: none"> <li>Sote-henkilöstön ja organisaatioiden perehdyttämistä hyvään kirjaamiseen ja erilaisten olemassa olevien tietojärjestelmien ja teknologian käytön opettamista.</li> </ul>					
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ajanvarauksen kehittämistä</li> </ul>					
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ammattilaisten digiosaamisen tukemista (digimentorointi)</li> </ul>					

# Tietopohja-analyysi ja ennakointi



## Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

- Selvitetään tietopuutteet
- Selvitystyön, ministeriöiden ja Opetushallituksen ja THL:n arvion pohjalta tehdään suunnitelma siitä, miten määrällistä kokonaiskuvaa sote-alan työvoimatilanteesta ammateittain, toimialoittain ja alueittain ryhdytään käytännössä toteuttamaan ja rakentamaan
- Henkilöstökokemuksen ja työhyvinvoinnin seurannan kytkeminen osaksi tietopohjaa
- Työvoimatarpeiden ennusteiden ja palvelutarpeen kasvun osalta selvitetään kokonaiskuva sisällöistä ja vastuutahoista sekä työnjaosta
- Selvitetään määrällisen aineiston pohjalta syitä työvoimanpulaan, ottaen huomioon mm. koulutusmäärien kehitys, palvelutarpeen kasvu ja alalta poistuminen/siirtymät. Huomioidaan myös määräaikaiset, jos mahdollista.

## Tietopohja-analyysi ja ennakointi

Yht.

Valmiusaste

Vaikuttavuus  
suhteellinen

Vaikutus  
henkilöinä

Toteutettavuus

### Tällä vaalikaudella (TAE 2023 ehdotus):

• Selvitetään tietopuutteet	14	5	3	1	5
• Selvitystyön, ministeriöiden ja Opetushallituksen ja THL:n arvion pohjalta tehdään suunnitelma siitä, miten määrällistä kokonaiskuvaa sote-alan työvoimatilanteesta ammattaittain, toimialoittain ja alueittain ryhdytään käytännössä toteuttamaan ja rakentamaan	12	5	2	1	4
• Henkilöstökokemuksen ja työhyvinvoinnin seurannan kytkeminen osaksi tietopohjaa	8	3	2	1	2
• Työvoimatarpeiden ennusteiden ja palvelutarpeen kasvun osalta selvitetään kokonaiskuva sisällöistä ja vastuutahoista sekä työnjaosta	7	2	2	1	2
• Selvitetään määrällisen aineiston pohjalta syitä työvoimanpulaan, ottaen huomioon mm. koulutusmäärien kehitys, palvelutarpeen kasvu ja alalta poistuminen/siirtymät. Huomioidaan myös määräaikaiset, jos mahdollista.	7	2	2	2	1